
Forskningskunnskap skal ut til folk

AKTUELT

TOM SUNDAR

Email: tom.sundar@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Mens en prinsippdiskusjon om forskningsformidling pågår i hovedstadens universitetsmiljø, har Det medisinske fakultet i Trondheim allerede tatt et skritt videre. En dør-til-dør-aksjon ved instituttene har ført til økt forståelse for forskningsformidling og større interesse for forskningsstoff i mediene.

Et utvalg ved Universitetet i Oslo la nylig frem en rapport som tar til orde for en mer utadrettet formidlingspolitikk og en større grad av formalisert forskningsformidling (1). Rapporten anbefaler blant annet at 10 % av de ansattes arbeidstid skal brukes til formidling. I en høringsuttalelse fra Det medisinske fakultet advares det mot å gjøre forskningsformidling til en plikt for forskerne (2). Fakultetets uttalelse er blitt tolket som en skepsis mot forskningsformidling som sådan, og har skapt mye debatt i universitetsmiljøet. Saken er kommentert i dette nummeret av Tidsskriftet (3).

Skjulte nyheter

På bakgrunn av formidlingsdebatten i Oslo, knytter det seg ekstra stor interesse til det pågående formidlingsprosjektet ved Det medisinske fakultet i Trondheim. Prosjektet er en del av en generell satsing på forskningsformidling slik det fremgår av fakultetets nye strategidokument (4). Målet med prosjektet

er å øke medieoppmerksomheten rundt medisinsk forskning og å øke bevisstheten i forskningsmiljøene om verdien av forskningsformidling. Prosjektleder Arild Skaug Jensen forteller at prosjektet har ført til en fordobling av antall medieoppslag om den medisinske forskningen som pågår i Trondheim. Enkelte institutter som aldri før har vært eksponert i pressen, opplever nå at journalister henvender seg på nytt når kontakten først er etablert.

Til den praktiske gjennomføringen av prosjektet har fakultetet engasjert Synnøve Farstad. Hun er informasjonssjef i prosjektorganisasjonen for ny universitetsklinikk i Trondheim (RIT 2000) og tidligere journalist i TV-programmet Schrödingers katt.

Synnøve Farstad

Ved å oppsøke forskningsinstituttene ved fakultetet gjennom en dør-til-dør-aksjon, har hun fått personlige kontakter og kjennskap til aktuelle saker som egner seg for mediene. Farstad mener at formidling og undervisning er viktige oppgaver for forskerne: – Folk har krav på å få vite hva som foregår i forskningsinstitusjonene og forskerne har mye å tjene på å fortelle om sin virksomhet. Men da må de tåle å miste kontrollen over hvordan historiene vinkles og vektlegges, og de må akseptere at stoffet forenkles.

Senke terskelen

-- Formidling er noe helt annet enn kjapt å presentere de siste forskningsresultatene. Det er viktig å få frem temaer, problemstillinger og ikke minst kompleksiteten i forskningen. Det finnes mange spennende historier i forskningsverdenen, man må bare finne dem. Ikke sjelden er det jeg som får ideer som forskerne ikke umiddelbart ser nyhetsverdien i når jeg besøker instituttet, sier Farstad.

Hun har merket seg at erfarne forskere er de beste til å formidle. Dette tror hun kommer av en faglig trygghet som gjør at de ikke trenger å pakke inn budskapet i et utilgjengelig fagspråk. Hun har også erfart at mange journalister vegrer seg for å oppsøke forskningsmiljøene av frykt for ikke å forstå forskernes språk.

Farstad mener at formidlingsprosjektet har bidratt til å senke terskelen for kommunikasjon mellom forskere og journalister. – En mer åpen kontakt mellom forskere og pressen vil gjøre det lettere for forskningsmiljøene å nå ut til befolkningen med informasjon. Dette vil senere øke folks tillit til forskningsvirksomheten, tror Synnøve Farstad.

Fakultetene vil satse på formidling

Det medisinske fakultet i Oslo

Dekanus Stein Evensen sier at formidling skjer på alle nivåer i fakultetets virksomhet, men er ikke alltid konkretisert. Han sier at fakultetet er i en hardt presset økonomisk situasjon og at de kan ikke ansette en person med ansvar for å drive formidling, selv om dette ville være ønskelig. Forskningsformidling til befolkningen, myndighetene og politiske og kulturelle organer er spesielt omtalt i fakultetets strategiske plan. Arbeidet med å etablere et nasjonalt medisinsk museum omtales som en formidlingsoppgave i planen.

Det medisinske fakultet i Tromsø

Dekanus Georg Sager sier at forskningsformidling er en prioritert oppgave i fakultetets nye strategiske plan. De viktigste målgruppene for formidling er befolkningen, pressen og fakultetets egne studenter. Det er planer om å opprette en egen forskningsadministrasjon som også vil få ansvar for å konkretisere tiltak for forskningsformidling. Et av tiltakene som fakultetet overveier, er å arrangere åpne forelesninger med populærvitenskapelige presentasjoner av forskningstemaer.

Det medisinske fakultet i Bergen

Dekanus Rolf K. Reed sier at forskningsformidling er et sentralt tema i fakultetets strategiske plan. Regelmessig pressekontakt og publisering av forskningsresultater i Tidsskrift for Den norske lægeforening er blant tiltakene fakultetet satser på for å synliggjøre forskningsarbeidet. Fakultetet og

Haukeland sykehus har samarbeidet om en felles informasjonskonsulent med ansvar for forskningsformidling. Dette samarbeidet er avsluttet, men erfaringene har vært gode.

LITTERATUR

1. www.admin.uio.no/ia/arkiv/utredningf2.html (31.1.2000).
 2. www.med.uio.no/medfak/formidling.html (31.1.2000).
 3. Gulbrandsen P. Forskningsformidling til besvær Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 423.
 4. www.medisin.ntnu.no/strategi/strategi.html (31.1.2000).
-

Publisert: 20. februar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. mars 2026.